

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (devintoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. sausio 26 d.*

„Viešasis paslaugų pirkimas – Konkurso procedūra – Stebėjimo iš oro paslaugos – Ieškinys dėl panaikinimo – Suinteresuotumo kreiptis į teismą nebuvimas – Nepriimtumas – Deliktinė atsakomybė“

Byloje T-849/19

Leonardo SpA, įsteigta Romoje (Italija), atstovaujama advokatų M. Esposito, F. Caccioppoli ir G. Calamo,

ieškovė,

prieš

Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą (Frontex), atstovaujamą H. Caniard, C. Georgiadis, A. Gras ir S. Drew, padedamų advokatų M. Umbach, F. Biebuyck, V. Ost ir M. Clarich,

atsakovę,

dėl, pirma, SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2019 m. spalio 18 d. skelbimą apie pirkimą FRONTEX/OP/888/2019/JL/CG, pavadintą „Vidutiniame aukštyje ilgą laiką skraidančių nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistemos (RPAS) iš oro atliekamam jūros stebėjimui“, su ištaisymais, prie jo pridėtus dokumentus, *Frontex* paskelbtus klausimus ir atsakymus, *Frontex* patalpose 2019 m. spalio 28 d. organizuoto informacinio susirinkimo protokolą, sprendimą dėl sutarties sudarymo, taip pat visus kitus ankstesnius, susijusius ar vėliau priimtus aktus, ir dėl, antra, SESV 268 straipsniu grindžiamo prašymo atlyginti žalą, kurią ieškovė teigia atitinkamai patyrusi,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija),

kuri sudaro pirmininkas S. Papasavvas, teisėjai M. J. Costeira, J. Schwarcz, M. Kancheva ir T. Perišin (pranešėja),

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. birželio 11 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: italų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės ir aplinkybės, susiklosčiusios po ieškinio pareiškimo

- 1 2019 m. spalio 18 d. *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio priede* (OL 2019/S 0202-490010) paskelbus skelbimą apie pirkimą Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (*Frontex*) pradėjo konkurso procedūrą FRONTEX/OP/888/2019/JL/CG „Vidutiniame aukštyje ilgą laiką skraidančių nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistemos (RPAS) iš oro atliekamam jūros stebėjimui“ (toliau – ginčijamas skelbimas apie pirkimą), siekdama įsigyti iš oro atliekamo jūros stebėjimo, naudojant Europos vidutinio skrydžio aukščio ir didelio nuotolio nuotoliniu būdu valdomas orlaivių sistemas (MALE RPAS), paslaugų. Šis skelbimas buvo ištaisytas 2 kartus, t. y. 2019 m. lapkričio 8 ir 22 d.; tais ištaisymais buvo atidėtas galutinis pasiūlymų pateikimo terminas ir vokų su pasiūlymais atplėšimo data.
- 2 Remiantis vykstant procedūrai padarytais skelbimo apie pirkimą ištaisymais, pasiūlymų pateikimo terminas buvo nustatytas 2019 m. gruodžio 13 d., o vokai su pasiūlymais turėjo būti atplėšti 2019 m. gruodžio 20 d. Pasiūlymus pateikė trys įmonės.
- 3 Ieškovė *Leonardo SpA*, vykdanči veiklą aeronautikos sektoriuje, nedalyvavo paskelbus ginčijamą skelbimą apie pirkimą pradėtame konkurse.
- 4 2020 m. gegužės 31 d. Pasiūlymų vertinimo komitetas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui pateikė savo vertinimo ataskaitą.
- 5 2020 m. birželio 12 d. atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtino pasiūlymų vertinimo ataskaitą ir pasirašė sprendimą dėl sutarties sudarymo (toliau – ginčijamas sprendimas dėl sutarties sudarymo), taip pat trims konkurso dalyvėms skirtus raštus, kad informuotų jas apie procedūros eigą. Kadangi ieškovė nedalyvavo konkurse, ji rašto negavo.
- 6 2020 m. birželio 30 d. įregistruotu prašymu leisti susipažinti su dokumentais ieškovė paprašė suteikti jai galimybę gauti visų su nagrinėjamos sutarties sudarymo procedūra susijusių dokumentų, visų pirma ginčijamo sprendimo dėl sutarties sudarymo, konkurso procedūros protokolų, konkurso laimėtojo pateiktų dokumentų ir visų kitų procedūros medžiagoje esančių dokumentų, kopijas (toliau – prašymas leisti susipažinti su dokumentais). 2020 m. rugpjūčio 10 d. raštu *Frontex* atmetė prašymą leisti susipažinti su prašomais dokumentais.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 7 2019 m. gruodžio 16 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį.
- 8 Tą pačią dieną Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones; jame ieškovė Bendrojo Teismo pirmininko iš esmės prašė sustabdyti ginčijamo skelbimo apie pirkimą su ištaisymais, prie jo pridėtų dokumentų, *Frontex* paskelbtų klausimų ir atsakymų (toliau – klausimai ir atsakymai), 2019 m. spalio 28 d. Varšuvoje įvykusio informacinio susirinkimo (toliau – informacinis susirinkimas) protokolo ir visų kitų ankstesnių, susijusių ar vėliau priimtų aktų vykdymą; 2020 m. balandžio 20 d. Nutartimi *Leonardo / Frontex* (T-849/19 R, nepaskelbta Rink., EU:T:2020:154) Bendrojo Teismo pirmininkas atmetė šį prašymą ir atidėjo bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

- 9 2020 m. vasario 18 d. *Frontex* pateikė atsiliepinimą į ieškinį.
- 10 2020 m. rugpjūčio 11 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės pateiktą naują pareiškimą; jame ji Bendrojo Teismo iš esmės prašė panaikinti ginčijamą sprendimą dėl sutarties sudarymo, taip pat visus kitus ankstesnius, susijusius ar vėliau priimtus aktus ir įpareigoti *Frontex* pateikti prašyme leisti susipažinti su dokumentais prašomus dokumentus remiantis Bendrojo Teismo procedūros reglamento 91 straipsniu.
- 11 2020 m. rugpjūčio 12 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones; jame ji Bendrojo Teismo pirmininko iš esmės prašė sustabdyti ieškinyje ir 2020 m. rugpjūčio 11 d. pareiškime nurodytų ginčijamų aktų vykdymą. Tą pačią dieną ieškovė papildė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones. 2020 m. lapkričio 11 d. Nutartimi *Leonardo / Frontex* (T-849/19 RII, nepaskelbta Rink., EU:T:2020:539) Bendrojo Teismo pirmininkas atmetė šį prašymą ir atidėjo bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.
- 12 2020 m. rugsėjo 1 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės dokumentą, kuriuo ji, vadovaudamasi Procedūros reglamento 84 straipsniu, pateikė naujus pagrindus.
- 13 2020 m. spalio 4 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo *Frontex* pastabas dėl 2020 m. rugpjūčio 11 d. ir rugsėjo 1 d. pareiškimų.
- 14 Taikydamas proceso organizavimo priemonę, Bendrasis Teismas 2021 m. sausio 27 d. paprašė šalių raštu atsakyti į keletą klausimų dėl ieškinio priimtimumo. Šalys atsakymus pateikė per nustatytą terminą.
- 15 Bendrojo Teismo devintosios kolegijos siūlymu Bendrasis Teismas, taikydamas savo Procedūros reglamento 28 straipsnį, nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.
- 16 Kadangi vienas devintosios kolegijos narys negalėjo dalyvauti posėdyje, Bendrojo Teismo pirmininkas paskyrė kitą teisėją kolegijos sudėčiai papildyti.
- 17 Per 2021 m. birželio 11 d. posėdį buvo išklaustytos šalių kalbos ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.
- 18 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
  - panaikinti ginčijamą skelbimą apie pirkimą su ištaisymais, prie jo pridėtus dokumentus, klausimus ir atsakymus, informacinio susirinkimo protokolą, taip pat visus kitus ankstesnius, susijusius ir vėliau priimtus aktus (toliau kartu – ieškinyje nurodyti ginčijami aktai),
  - panaikinti ginčijamą sprendimą dėl sutarties sudarymo ir visus kitus ankstesnius, susijusius ar vėliau priimtus aktus, nurodytus 2020 m. rugpjūčio 11 d. pareiškime,
  - įpareigoti *Frontex* atlyginti visą patirtą tiesioginę ir netiesioginę žalą (įskaitant ir tą, kuri dar kils ateityje), kurią bet kuriuo atveju lemia nagrinėjamo konkurso neteisėtumas,
  - įpareigoti atlikti ekspertizę siekiant nustatyti, kad ginčijamo skelbimo apie pirkimą ginčijamos sąlygos yra nepagrįstos, nereikalingos ir neatitinka atitinkamoje srityje taikytinų teisės aktų, kad šios sąlygos jai sutrukdė pateikti pasiūlymą ir kad buvo pagrįstų priežasčių, susijusių su

sąnaudomis ir techninėmis galimybėmis, dėl kurių sutartis galėjo būti padalyta į dvi ar kelias dalis,

- įpareigoti *Frontex* pateikti dokumentus, nurodytus prašyme leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su aptariama sutarties sudarymo procedūra,
- priteisti iš *Frontex* bylinėjimosi išlaidas.

19 *Frontex* Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl prašymų panaikinti

- 20 Pirmiausia reikia išnagrinėti ieškinyje ir 2020 m. rugpjūčio 11 d. pareiškime nurodytų prašymų panaikinti ginčijamus aktus priimtinumą.
- 21 Atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktus klausimus, minėtus šio sprendimo 14 punkte, *Frontex* teigia, kad prašymas panaikinti ieškinyje nurodytus ginčijamus aktus yra nepriimtinas, nes neatitinka SESV 263 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Ji tvirtina, kad ginčijamas skelbimas apie pirkimą nėra aktas, kurį galima ginčyti, kad ieškinyje nurodyti ginčijami aktai nėra nei konkrečiai, nei tiesiogiai susiję su ieškove ir kad ši negali remtis jokių suinteresuotumu pareikšti ieškinį.
- 22 Ieškovė mano, kad jos ieškinys atitinka SESV 263 straipsnyje nustatytas priimtimumo sąlygas.
- 23 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad, vadovaujantis suformuota jurisprudencija, fizinio ar juridinio asmens pareikštas ieškinys dėl panaikinimo yra priimtinas tik tuo atveju, jeigu ieškovas yra suinteresuotas, kad ginčijamas aktas būtų panaikintas. Toks suinteresuotumas reiškia, kad pats šio akto panaikinimas gali turėti teisinių pasekmių ir kad taip dėl ieškinio baigties gali atsirasti nauda jį pareiškusiai šaliai (žr. 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendimo *Binca Seafoods / Komisija*, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 24 Nagrinėjamu atveju ieškovė teigia, kad ji nedalyvavo aptariamame konkurse, nes specifikacijoje numatyti reikalavimai jai sutrukdė pateikti pasiūlymą. Taigi kyla klausimas, ar tokiomis aplinkybėmis galima pateisinti jos suinteresuotumą pareikšti ieškinį dėl minėto konkurso, kaip jis suprantamas pagal SESV 263 straipsnį.
- 25 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas, atsakydamas į prejudicinį klausimą dėl 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL L 395, 1989, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 246, klaidų ištaisymas OL L 63, 2016, p. 44), iš dalies pakeistos 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB (OL L 335, 2007, p. 31), 1 straipsnio 3 dalies išaiškinimo, nusprendė, jog dalyvavimas viešojo pirkimo procedūroje iš principo pagrįstai gali būti nustatomas kaip

reikalavimas, kurį turi įvykdyti atitinkamas asmuo, kad įrodytų savo suinteresuotumą laimėti nagrinėjamą sutartį arba riziką patirti žalos dėl tariamai neteisėto sprendimo sudaryti nagrinėjamą sutartį (žr. 2018 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Amt Azienda Trasporti e Mobilità ir kt.*, C-328/17, EU:C:2018:958, 46 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 26 Vis dėlto Teisingumo Teismas konstatavo, kad tuo atveju, jei įmonė nepateikė pasiūlymo dėl tariamai diskriminacinių konkurso dokumentuose ar specifikacijoje pateiktų reikalavimų ir konkrečiai dėl jų ji nebūtų galėjusi teikti visų prašomų paslaugų, būtų nepagrįsta reikalauti, kad ji pirma pateiktų pasiūlymą per ginčijamą sutarties sudarymo procedūrą tam, kad vėliau galėtų pasinaudoti peržiūros procedūromis pagal Direktyvą 89/665, siekdama užginčyti tokius reikalavimus, net jeigu dėl tokių reikalavimų jos galimybės laimėti sutartį būtų nulinės (žr. 2018 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Amt Azienda Trasporti e Mobilità ir kt.*, C-328/17, EU:C:2018:958, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 27 Be to, kadangi ekonominės veiklos vykdytojo, kuris nepateikė pasiūlymo, teisė pareikšti ieškinį gali būti pripažinta tik išimtiniais atvejais, negali būti laikoma nepagrįsta iš jo reikalauti įrodyti, kad dėl konkurso sąlygų apskritai nebuvo įmanoma pateikti pasiūlymo (2018 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Amt Azienda Trasporti e Mobilità ir kt.*, C-328/17, EU:C:2018:958, 53 punktas).
- 28 Nors tas teismo sprendimas buvo priimtas atsakant į prejudicinį klausimą dėl Direktyvos 89/665, kuri privaloma tik valstybėms narėms, nuostatų išaiškinimo, jame pateiktas aiškinimas *mutatis mutandis* gali būti taikomas tokiu atveju, kaip nagrinėjamas šioje byloje, kai ieškovė teigia, kad jai buvo užkirstas kelias pateikti pasiūlymą dėl Europos Sąjungos agentūros pradėto konkurso dokumentuose numatytų techninių reikalavimų, kuriuos ji ginčija.
- 29 Taigi reikia nustatyti, ar ieškovė įrodė, kad jai buvo užkirstas kelias pateikti pasiūlymą, ir ar dėl to ji turi suinteresuotumą pareikšti ieškinį.
- 30 Siekdama įrodyti, kad jai buvo užkirstas kelias pateikti pasiūlymą, ieškovė teigia, kad ieškinyje nurodytuose ginčijamame skelbime apie pirkimą su ištaisymais, prie jo pridėtuose dokumentuose, klausimuose ir atsakymuose ir informacinio susirinkimo protokole buvo diskriminacinių sąlygų, dėl kurių ji būtų nepajėgi pati teikti visas prašomas paslaugas.
- 31 Šiuo klausimu, kaip jau nusprendė Teisingumo Teismas, vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir skaidrumo principai turi ypač didelę reikšmę techniniams reikalavimams, atsižvelgiant į diskriminavimo grėsmę, susijusią arba su jų pasirinkimu, arba su jų formulavimo būdu (dėl 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132) žr. 2012 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-368/10, EU:C:2012:284, 62 punktą).
- 32 Pirma, reikia priminti, kad poreikių įvertinimo ir apibrėžimo etapas per įprastą viešojo pirkimo procedūrą paprastai yra vienašalis. Perkančioji organizacija iš tiesų tik paskelbia konkursą ir nurodo tik jos pačios priimtas specifikacijas (2020 m. birželio 4 d. Sprendimo *Remondis*, C-429/19, EU:C:2020:436, 33 punktas).
- 33 Nagrinėjamu atveju prieš nagrinėjamą konkurso procedūrą 2017 m. buvo organizuotas konkursas FRONTEX/OP/800/2017/JL, siekiant atlikti bandymus su dviejų tipų RPAS. Šios procedūros tikslas, kaip nurodyta skelbime apie pirkimą, buvo „sudaryti sąlygas *Frontex* tęsti RPAS, pajėgių ilgą laiką stebėti jūrų sienas, analizę ir vertinimą“. Be to, buvo nurodyta, kad „tokia analizė visų

pirma apims vertinimą, ar tokia platforma yra pajėgi reguliariai, patikimai ir rentabiliai teikti stebėjimo paslaugas“. Šis pirkimas buvo padalytas į dvi dalis: pirmoji dalis buvo susijusi su siekiu atlikti ilgos trukmės jūros stebėsenos iš oro bandymą naudojant standartinio dydžio MALE RPAS; buvo planuojama, kad jos skraidys ne daugiau kaip 600 valandų nurodytuose Viduržemio jūros zonose per 2018 m. 2–4 ketvirčius; antroji dalis buvo susijusi su ilgos trukmės jūros stebėsenos iš oro bandymu naudojant mažas MALE RPAS: jos turėjo skraidyti ne daugiau kaip 300 valandų nurodytuose Viduržemio jūros zonose per 2018 m. 2–4 ketvirčius. 2017 m. gruodžio 29 d. ieškovė laimėjo konkursą dėl antrosios pirkimo dalies.

- 34 Kai šios sutartys buvo įvykdytos, *Frontex* atliko išsamius vertinimus. Sutarties dėl pirmos dalies vykdymas buvo įvertintas teigiamai, todėl *Frontex* rekomendavo organizuoti viešojo pirkimo procedūrą siekiant įsigyti jūros stebėsenos iš oro naudojant standartinio dydžio MALE RPAS paslaugų. Tačiau antros pirkimo dalies vertinimas buvo teigiamas tik iš dalies, todėl *Frontex* nusprendė, kad reikėjo papildomų vertinimų siekiant patvirtinti mažų RPPS patikimumą ir jų gebėjimą skristi už matomumo linijos ribų. Būtent remdamasi šiomis vertinimo ataskaitomis *Frontex* suformulavo reikalavimus, numatytus ištaisytiame skelbime apie pirkimą, prie jo pridėtuose dokumentuose, klausimuose ir atsakymuose ir informacinio susirinkimo protokole, t. y. dokumentuose, dėl kurių pateiktas ieškinys, tarp kurių yra ir tie, kuriuos ieškovė laiko diskriminaciniais. Taigi šie reikalavimai buvo apibrėžti vykstant kelių etapų procesui, atsižvelgiant į sukauptą patirtį, leidusią *Frontex* išsamiai ir rūpestingai įvertinti jų būtinumą.
- 35 Antra, nors ieškovė tvirtina, kad „konkurso taisyklėse yra „contra legem“ ir nepateisinamų sąlygų, kuriose potencialiems konkurentams keliami techniškai neįvykdomi reikalavimai“, svarbu konstatuoti, kad trys įmonės pateikė pasiūlymus ir kad bent dvi iš jų atitiko visus techninius reikalavimus, turint omenyje, kad nuspręsta su jomis sudaryti sutartis.
- 36 Trečia, ieškovė neįrodė to, kad techniniai reikalavimai jai buvo taikomi kitaip nei kitiems kandidatams ar kad apskritai ji buvo vertinama skirtingai, nors jos padėtis buvo tokia pati kaip kitų kandidatų.
- 37 Ketvirta, ieškovė tvirtina, kad jos dalyvavimas padarytas „neįmanomas“ arba kad jis buvo siejamas su „pernelyg didele ekonomine našta, dėl kurios ji negalėjo pateikti konkurencingo pasiūlymo“. Vis dėlto šis teiginys neįrodo, kad ji buvo kaip nors diskriminuojama. Priešingai, kaip teisingai pažymi *Frontex*, toks teiginys leidžia manyti, kad ieškovė buvo nepajėgi pateikti pasiūlymo labiau dėl su ja pačia susijusių priežasčių, o ne dėl susijusių su techniniais reikalavimais. Papildomai reikia pažymėti, kad, kaip, beje, ieškovė viešai paskelbė, ji šiuo metu dirba su RPAS modeliu, kuris beveik atitinka daugumą per nagrinėjamą konkursą *Frontex* nustatytų reikalavimų.
- 38 Tokiomis aplinkybėmis ieškovė neįrodė, kad nagrinėjamo konkurso reikalavimai galėjo būti diskriminaciniai jos atžvilgiu.
- 39 Taigi ieškovė neįrodė, kad jai buvo užkirstas kelias pateikti pasiūlymą, todėl neįrodė suinteresuotumo prašyti panaikinti ieškinyje nurodytus ginčijamą skelbimą apie pirkimą su ištaisymais, prie jo pridėtus dokumentus, klausimus ir atsakymus ir informacinio susirinkimo protokolą. Vadinasi, reikalavimai panaikinti šiuos aktus turi būti atmesti kaip nepriimtini, taigi taip pat ir reikalavimai panaikinti sprendimą sudaryti sutartį.
- 40 Antra, reikia priminti, kad bet kuriame ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka, ir ši nuoroda turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Teisingumo Teismas – vykdyti savo kontrolę. Be to, ieškinyje pateikti

reikalavimai turi būti suformuluoti nedviprasmiškai, kad Sąjungos teismas nepriimtų sprendimo *ultra petita* arba apskritai nepriimtų sprendimo dėl kurio nors prieštaravimo (žr. 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Università del Salento / Komisija*, T-393/15, nepaskelbtas Rinkinyje, EU:T:2017:604, 75 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 41 Tai reiškia, kad reikalavimai panaikinti aktus, priimtus iki kitų aktų, dėl kurių pareikštas ieškinyje dėl panaikinimo, su jais susijusius ar priimtus vėliau, konkrečiai nenurodant tų ankstesnių, susijusių ar vėliau priimtų aktų, turi būti laikomi neatitinkančiais šių reikalavimų, nes jais nepakankamai tiksliai nurodytas dalykas (žr. 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Università del Salento / Komisija*, T-393/15, nepaskelbtas Rinkinyje, EU:T:2017:604, 76 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 42 Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškinyje ir 2020 m. rugpjūčio 11 d. pareiškime nurodyti prašymai panaikinti ginčijamus aktus yra nepriimtini, kiek tie prašymai susiję su visais aktais, priimtais iki tame ieškinyje ir pareiškime nurodytų kitų aktų, su jais susijusiais ar priimtais vėliau.
- 43 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašymus panaikinti ginčijamus aktus reikia atmesti kaip nepriimtinius ir nėra reikalo priimti sprendimo dėl reikalavimų, susijusių su akto, kurį galima ginčyti, buvimu ir ieškovės teise pareikšti ieškinį, taip pat nereikia priimti sprendimo dėl prašomų tyrimo priemonių tinkamumo ar dėl 2020 m. rugpjūčio 11 d. ir rugsėjo 1 d. pareiškimų priimtimumo.

Dėl prašymo atlyginti žalą

- 44 Ieškovė prašo atlyginti visą dėl nagrinėjamo konkurso neteisėtumo patirtą tiesioginę ir netiesioginę žalą, taip pat tokią žalą, kuri dar atsiras. Nurodyta žala atsirado praradus nagrinėjamą sutartį, todėl žalos suma atitinka šios sutarties vertę.
- 45 *Frontex* užginčijo šiuos argumentus.
- 46 Pagal suformuotą jurisprudenciją Sąjungos deliktinė atsakomybė pagal EB 340 straipsnio antrą pastraipą reiškia, kad turi būti tenkinamos visos sąlygos, susijusios su neteisėtais veiksmais, kuriais kaltinama institucija, realia žala ir priežastinio ryšio tarp šių veiksmų ir nurodytos žalos egzistavimu. Be to, reikia priminti, kad jei viena iš šių sąlygų neįvykdyta, visas ieškinyje turi būti atmestas, nesant reikalo nagrinėti kitų minėtos atsakomybės sąlygų (žr. 1999 m. spalio 14 d. Sprendimo *Atlanta / Europos bendrija*, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 47 Šiuo klausimu, kalbant apie žalos realumo sąlygą, pažymėtina, kad Sąjungos atsakomybė kyla tik tuo atveju, jei ieškovas iš tikrųjų patyrė „realią ir tikrą“ žalą. Būtent ieškovas Sąjungos teismui privalo pateikti įrodymų tam, kad būtų galima nustatyti tokios žalos buvimą ir dydį (žr. 2011 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Idromacchine ir kt. / Komisija*, T-88/09, EU:T:2011:641, 25 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 48 Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad ieškovė tik prašo atlyginti visą dėl nagrinėjamo konkurso neteisėtumo patirtą ir žalą, kuri dar atsiras, nepateikdama įrodymų šios žalos buvimui ir dydžiui nustatyti.
- 49 Ieškovė tik teigia, kad nurodytos žalos dydį lemia nagrinėjamos sutarties praradimas ir kad todėl žalos suma atitinka šios sutarties vertę.

- 50 Kalbant apie tariamą žalą, kurią ieškovė patyrė dėl prarastos galimybės, kad su ja bus sudaryta sutartis, reikia priminti, kad galimybės sudaryti sutartį praradimas yra reali ir tikra žala tik tuo atveju, jei, nesant neteisėtų institucijos veiksmų, neabejojama, kad ieškovė būtų laimėjusi minėtą sutartį (šiuo klausimu žr. 2011 m. birželio 22 d. Nutarties *Evropaiki Dynamiki / Komisija*, T-409/09, EU:T:2011:299, 85 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Taip nėra šioje byloje nagrinėjamu atveju. Iš tiesų, net darant prielaidą, kad pirkimo dokumentuose buvo neteisėtų sąlygų, neginčijama, kad trys įmonės dalyvavo paskelbus ginčijamą skelbimą apie pirkimą pradėtoje konkurso procedūroje ir kad ieškovė neįrodė, kad jei ginčijamuose dokumentuose nebūtų numatytos tariamai neteisėtos sąlygos, sutartis, be jokios abejonės, būtų sudaryta su ja, o ne su viena iš šių trijų įmonių.
- 51 Tuo remiantis darytina išvada, kad sąlyga, susijusi su žalos realumu, nėra įvykdyta, kad kiltų Sąjungos deliktinė atsakomybė pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą.
- 52 Be to, atsižvelgiant į kumuliacinį sąlygų, taikomų Sąjungos deliktinei atsakomybei kilti, kaip tai suprantama pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą, pobūdį, nereikia nagrinėti kitų jurisprudencijoje šiuo klausimu reikalaujamų sąlygų.
- 53 Tokiomis aplinkybėmis reikia atmesti prašymą atlyginti žalą.
- 54 Atsižvelgiant į visus pirma išdėstytus argumentus, reikia atmesti visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 55 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su procedūra dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kai to prašė *Frontex*.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *Leonardo SpA* padengia savo ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (*Frontex*) bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su procedūromis dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

Papasavvas

Costeira

Schwarcz

Kancheva

Perišin

Paskelbta 2022 m. sausio 26 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.